

Nr 295

Av fru **Gärde Widemar m. fl.**, om vidgad rätt till ortsavdrag för ogift skattskyldig med hemmavarande barn.

Enligt 8 § 1 mom. 3 st. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt skall ortsavdrag för ogift skattskyldig (varmed jämställes änka, änkling eller frånskild), som under beskattningsåret haft husföreståndarinna hos sig anställd och som haft hemmavarande barn, för vilket rätt till allmänt barnbidrag förelegat, åtnjuta statligt ortsavdrag med samma belopp som beräknats för gift skattskyldig, vilken levt tillsammans med andra maken, d. v. s. i ortsgrupp 1 3 360 kronor etc.

Enligt 4 st. samma moment beräknas ortsavdraget för gift skattskyldig, som under beskattningsåret icke levt tillsammans med andra maken, ävensom för annan ogift skattskyldig än som avses i 3 st., därest han haft hemmavarande eller av den skattskyldige helt eller delvis underhållet barn, som stått under hans vård och för vilket rätt till allmänt barnbidrag förelegat, till följande belopp, nämligen i ortsgrupp 1 2 520 kronor etc.

Enligt 48 § 2 mom. 3 st. kommunalskattelagen äger skattskyldig, som under beskattningsåret haft husföreståndarinna hos sig anställd, därest han varit ogift (varmed jämställes änka, änkling eller frånskild) och haft hemmavarande barn, för vilket rätt till allmänt barnbidrag förelegat, att åtnjuta kommunalt ortsavdrag med samma belopp, som beräknas för gift skattskyldig som under beskattningsåret levt tillsammans med andra maken.

Förenämnda bestämmelser innebär en viss skattelättnad för ensamstående med barn i förhållande till övriga ensamstående skattskyldiga.

Under förutsättning att den ensamstående med barn haft husföreståndarinna hos sig anställd åtnjutes samma ortsavdrag som för gift skattskyldig. Att göra denna skattelättnad beroende av att vederbörande haft husföreståndarinna hos sig anställd förefaller knappast längre tidsenligt. Bristen på "husföreståndarinnor" eller i dagligt tal hembiträden är så allmänt känd att den knappast behöver dokumenteras. Endast ett relativt fåtal av de ensamstående det här gäller har möjlighet att hålla sig med dylik husföreståndarinna. För övriga gäller att de för barnens omhändertagande och hemmets skötsel under deras bortovaro i förvärvsarbete är hänvisade till kollektiva anordningar av olika slag, daghem, förskolor, städhjälp, mål-

tidsinackorderingar m. m. Deras kostnader är i allmänhet av motsvarande omfattning som om de haft en s. k. husföreståndarinna.

Enligt vår uppfattning borde ovanstående bestämmelser ändras så, att det högre ortsavdraget får åtnjutas även för det fall att den skattskyldige ej haft husföreståndarinna anställd men haft motsvarande omkostnader för barnens omhändertagande och hemmets skötsel under sin bortovaro i förvärvsarbete. Det borde vara tillräckligt att uppställa ett krav på att vederbörande skattskyldig haft förvärvsarbete utanför hemmet.

Vidare får den skattelättnad, som ovanstående lagrum innebär, endast åtnjutas så länge allmänt barnbidrag utgår för vederbörande barn. Enligt barnbidragsförordningen upphör det allmänna barnbidraget då barnet uppnår 16 års ålder. Vid denna tidpunkt bortfaller alltså för den skattskyldige dels barnbidraget och dels den tidigare skattelättnaden. Ofta innebär detta en stor påfrestning för den som alltjämt har hela försörjningsbördan för barnet. På grund av den utökade skolgången och den påbyggnad, som där- efter sker i form av fortsatt undervisning eller annan yrkesutbildning, har tidpunkten då barnet kan börja bidra till sin försörjning framflyttats. Ofta är det i åldrarna 16—18 år, som barnen ur ekonomisk synpunkt utgör den största påfrestningen.

Något bärande skäl för att alltjämt anknyta tidpunkten för det högre ortsavdragets upphörande till barnbidraget synes icke föreligga. Enligt vår åsikt borde ovannämnda bestämmelser ändras så att det högre ortsavdraget för ensamstående med hemmavarande barn utginge till dess barnet fyllde 18 år i de fall då barnet icke dessförinnan hade förskaffat sig deklara- tionspliktig inkomst.

Under återopande av vad ovan anförts anhåller vi,

att riksdagen ville besluta sådan ändring av gällande bestämmelser att ogift skattskyldig (varmed jämställes änka, änking eller frånskild) med hemmavarande barn och förvärvsarbete utanför hemmet i beskattningshänseende jämställes med sådan skattskyldig som haft husföreståndarinna, samt att det högre ortsavdraget för ensamstående med barn får åtnjutas till dess barnet fyllt 18 år såvida barnet icke dessförinnan förskaffat sig egen deklara- tionspliktig inkomst;

samt att vederbörande utskott måtte utarbета erforderlig lagtext.

Stockholm den 26 januari 1956

Ingrid Gärde Widemar *Ruth Hamrin-Thorell*

Nils Aastrup